

Nr. 1.

4 Studnia 1924 h.

Hod VIII.

KRYNICA

Dwatydniowaja sialanskaja hazeta.

Adres Red. i Adm. Zawalnaja 7.

Redakcja adčynienia ad 9 ranicy da 6 wieč.

„KRYNICA“ kaštuje na hod 2.5000.000,

asobny numar 100.000 p. m.

AB SABIE SAMOJ.

I tak hod 1923 minuu u prošlašć. Dla „Krynicu“ heta byū hod siomy įaje istnawańnia. Stojačy na parožie hodu nowaha, musimo pripomnić sabie hałoūnyja časiny z prošlašći našaj hazety, musimo zdać sabie sprawu, ci dobra jana išla da swajej mety, cy ščyra i česna służyła ideałam Biełaruskaha Narodu i na što tre a zwiarnuć uwahu ū hodzie nowym, dalej baroniačy duchowyja i materyjalnyja intaresy našaha sialanskaha narodu.

Dumka wydawać „Krynicu“, biełaruskuju hazetu, praznačanuju pradusim dla katalikoў biełarusaў paūstała siarod studentau biełarusaў Pietrahradzkaj DUCHOŪNAJ Akademii. Pieršy numar „Krynicy“ wyšau 8 kastryčnika 1917 h. u Pietrahradzi. 1918 h. „Krynica“ wychodziła spiarša takža ū Pietrahradzie, a pašla ū Miensku. U praciahu hetych dwuch hadoў „Krynica“ žjaūlałasia na świet nieakuratna i redka, a heta s prycyny niedastatku. Kirunak hazety byū pradusim narodnicki, adradženski. Znachodzim tam hutarki ab biełaruskaj prošlašći, kultury, a takža i ab patrebie i prawoch biełaruskaj mowy u kašcieli dla katalikoў biełarusaў. Adnak usie hetu dumki ū „Krynicy“ byli duža ahluny i niaśmieły.

Ad 1919 h. i až da siańniašniaha dnia „Krynicu“ bačym u Wilni. Hod 1919 da kirunku hazety, da jaje zmieslu nia prynio ničoha nowaha. I dalej „Krynica“ byla hazetaj narodnickaj i adradženskaj, praznačanaj dla

biełarusaў - katalikoў. Nowym tolki jość u „Krynicy“ ū hetym časie jasny pahlad na patrebu i prawa biełarusaў-katolikaў na swaju kulturu ū wa ūsich halinach žycia, asabliwaž žycia relihijnaha, bliżejsaje adznačeńnie hetych patreb i prawoū i śmielaść u wyjaūjeńni pohladu na ūsio heta.

Ad h. 1920 až da siańnia ū „Krynicy“ znachodzim mnoha čaho nowaha. U joj užo znachodzim apraća kirunku narodnaha, kirunak socyjalny (hramadzki) i wyrazny palityčny. I sapraūdy, „Krynica“ za apošnija čatyry, asabliwaž za apošnija try hady užo mnoha ū sabie žmiaščaje dumak ab padziele abšarnickich ziamiel miž biezziemielnymi i małazia-mielnymi, a takža znachodzim tam jasnuju dumku ab najwialikšym ideale Biełaruskaha Narodu: ab niezaležnaści.

Jak bačym „Krynica“ ahulnuju dumku słužeńnia Biełaruskamu Narodu, začynajučy ad biełarusaў katalickich, za siem hadoў swajho istnawańnia ražviła šyroka i wyjawiłasia ū kancy, jak biełaruskaja sialanskaja hazeta, metataj jakoj—budzić narodnju śiedamašć, służyć rodnaj kultury i baranić prawy Biełaruskaha Narodu, jak narodu sialanskaha, prawy niatolki kulturnyja, duchowyja, ale ū roūnaj miery prawy i intaresy socyjalnyja, ekanamičnyja.

Padarož u hetym kirunku „Krynicy“ nia byla lohkaj. Za swaju śmieļuju i ščyruju abarolu prawoū biełaruskaha siarmiažnika pryzłosia jej mnoha uciarpieć ad swaich praciniaku i worahau. Uciarpieła „Krynica“ i jaje

109283

supracoūniki nia mała nia tolki ad čužych, ale časam i ad tych, što wydawalisia swaimi.

„Kryniča”, adnak pieražyła ūsie bury, pieraciarpieļa roznyja zawiaruchi i astałasia wiernaj biełaruskim sialanskim ideałam.

Raz zaniataha šlachu, wyprabawanaha cełymi hadami, „Kryniča” i dalej pakidać nia dumaje.

„Kryniča” ū nowym 1924 h. biareć sabie za metu:

Baranič prawoū biełaruskaha sialanstwa na ziamlu, a takža razjaśniać patrebu i świątaśc hetych prawoū,

Baranič i abjaśniać prawa i patrebu biełaruskamu sialanstwu swajej biełaruskaj škoły i swajej biełaruskaj mowy ū žyci relihijsnym, jak kašcielnym, tak i carkoūnym,

Aświedamlac biełaruškaje sialanstwa ab našaj kultury prošlaj i ciapierašnaj,

Padawać biełaruskamu sialanstwu praktycnyja parady haspadarskija, a takža roznyja karysnyja i cikawyja dla jaho wiestki.

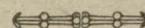
„Kryniča” drukujecca literami łacinskimi i hetym samym praznačajecca pradusim dla

biełarusaū katalikoū, a heta praz uwahu na toje, što biełaruskaja literatura, drukawanaja literami ruskimi dla mnohich katalikoū biełarusaū mała znajoma. Katalikoū biełarusaū „Kryniča” ličyć značnaj častkaj usiaho Biełaruskaha Narodu. Heta častka, abaraniūšysia ad polonizacyi, pawinna całkom adradzicca, dajsci da świedamaha narodnaha žycia i zlicca całkom z usim Biełaruskim Narodam.

Kab być wiernaj pastaülenym metam, kab iści da ich prosta i biez adstupleńiau, na parozie nowaha hodu „Kryniča” źwiarta-jecca da swaich čytačoū, przyjacielaū i prychilnikaū s prośbaj piisać da jaje ab usim tym, čaho wymahajuć henyja mety. Asabliwa pažadana bliżejšaja raspracoūka prahramy biełaruskaha sialanstwa, razjaśnieńnie sprawy pali-tyčnych adnosin biełarusaū da swaich susiedziaū i inš.

Hetyja dumki mieļa skazać na nowy 1924 h. „Kryniča” ab samoj sabie.

J. Paparač.

Polšč i Biełarusy.

Ukrainski „Naš Prapor” u Nr 43 i nastupnych z knižki byušaha polskaha ministra spraū zahraničnych p. A. Skrýnskaha, napisanaj pa anhielsku: „Poland and Peace”, drukuje tyja miascy, ū jakjch haworycca ab narodnych mienšaściach u Polščy. My tut žmiašcjem dumki p. Skrýnskaha tolki ab biełarusach, ab jakich jon kaža:

„...Litwa, katoraja nie pakinuła išče dumki prylčeńnia da siebie Uschodniaj Litwy, heta znača Wilenšcyny, šmat daje na biełarusaū i ūsimi sposabami uspamahaje ich narodnaje razwičcio i padtrymliwaje warožyja Polščy elementy. Dawoli skazać, što ū Kouni siadzić tak zwany biełaruski ured, što na košt litouškaha skarbu ūtrymliwajecca biełaruskaje wojska, metaj jakoha baračba z Polščaj i t. d.

Da biełarusaū, jak da elementu prociūpolskaha, prydatnaha ū nikatorych paličnych kombinacyach, sa spahadaju adnosiacca takža i niemcy i padtrymliwajuć ich u mieru mahčymaści.

A hajbolš dziūna i čharaktera, što nat' Łatwija apošnim časam razwiła specjalnuju biełaruskuju paličyku i to ū bolšym razmieri, čym heta možna byłob rabić siarod 50 000 biełarusaū, što zasialajuć paūdzionny rubiec hetaj dziaržawy.

Aprača hetych biełaruskaj spravie šukauć dla sabie paličnych kazyroū, jość išče Čechosłowacyja. Jana takža s prycyn dla Polščy niapryjemnych, a takža z žadańnia zastupić sučasnuju Maskwu ū roli wialikaha słowianskaha asiarodka, aruduječ rožnymi słowianskimi na-

rodami, niapryjaznymi dla Polščy. Wotža nie zabywać jana i ab biełarusach. Čechosłowacki ured wyznaczyu mnoha stypendyju dla małych Biełarusaū z Polščy, jakija jeduć na nawuku u Prahu. Urad hety majeć takža atkrytuju ruku i na inšja biełaruskija sprawy, z boku Polščy padazronnyja.

Jak bačym pałažeńnie wielmi złožnaje. Asnaunuju trudnaśc u biełaruskim pytańni stanowić ciarnata šyrokich masau biełaruskaha ludu i poūnaja atsutnaśc u jaho narodnaj świedamaści pry dawoli wialikaj świedamaści klasowaj i stanowaj. Rasiejski carski ured nie chacieū ab biełarusach čuć ničoha, ūważaū ich za karanych rasiejcā i jak z takimi pastupau ū imi. Biełaruskija sialanie nia ceniać biełaruskaj mowy i nia bačać dla sabie karyści z razwičcia jaje. Jany achwotna wiarnulisiaab da mowy rasiejskaj. Wytwarajecca pałažeńnie susim biazwychadnaje. Kalib Polšč dała biełarusam takija škoły, jakich jany sami žadajuć, dyk heta bylib škoły rasiejskija! Wyšlab toje, što bytcam Połšč sama rusyfikuje biełarusaū. Kaliz Polšč budzie biełarusam nakidać biełaruskiju mowu, to padziaki ad narodnaj masy ūsioroūna nia budzie, a tolki pryhaturecca hrunt dla biełaruskaj irredenty (spałučeńnie ū adno celaje biełarusaū, znachodziačchisia ū susiedních dziaržawach. Prys. Red.)

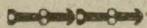
Adna tracina biełarusaū ū Polščy, heta kataliki, zdauna prwykšja malicca z Palakami ū adnych i tych samych kašciolach, nat' z polskich, abo z biełaruskich, aie łacinkaj drukawanych malitwiennikaū. Na hetaj padstwie nikatoryja palički spadzajucca poūnaha spolšeńnia biełarusaū. Adnak nadziei hetyja duža niapeūnyja. Pradusim zatym, što katalicki kašcioł, kirawany swaim ułasnym rozumam, nialohka dajecca

być aružžam wynaradaūlenia. A takža i zatym, što upłyū kašioła ū praktycy bywaje mienšy, čym upływy štodiennaha žycia. U Polskim Sojmie biełarusy-kataliki bolš apazycyjnyja (nia lohka īdučja na ūhodu. Pryp. Red.), jak biełarusy prawaslaūnyja"...

Hetulki i hetak piša p. Skršynski ū swajej knižcy ab biełarusach. Jak jon, dumaje tak ab nás blizu ūsia Polšč. Dziūnaja reč! I litoūcy, i niemcy, i īatyšy i čechi majuē niekuju karyśc u padtrymlivańni biełarusaū. a Polšč, majučaja ū sabie da 3 milionaū biełarusaū, prynamis ū sprawiadliwych da nas adnosinach nia bačyć nijakaj dla siabie karyści! Praūda, što narod naš ciomny, praūda, što nia ūwieś i niedastatačna ſwiedamy nacyjanalna, adnak niapraūda, što jon ūwieś čurajecca swajej mowy i škoły. Jon užo žadać swajej biełarskaj škoły, ale polski ūrad jaje jamu nie daje, bo mušić jon tak dumaje, jak i p. Skršynski ū swajej knižcy. Praūda takža i toje, što spolščy nia to što biełarusaū prawaslaūnych, ale takža i biełarusaū katalikoū nia ūdasca.

Sialanie našy, pračytaūšy ūsio heta, pawinny dobra ūzjać sabie ū haławu, jak krepka nam treba stajać za swaju narodnaśc, śmieļa zwać siabie biełarusami, bo inakš ačerniać nas za hranicaj, što my ničoha niawarty, što nam ničoha nia treba i zabiaruć nam nia tolki mowu, ale ziamlu i wolu.

M. Kr.

Apošniale žadańie.

Wiek cely biūsia ja, trapiataūsia,
Bo hetak mušić sudziū mnie Boh...
I tahdy tolki ja užo zdaūsia,
Kali niemač zwaliła mianie z noh.

Lažu ū pašcieli ja adzinoki...
Pakoj wialiki, bytcam stadoł,
A maje dumki błudziać daloka,
Choć dakučaje praklataja bol.

Ciśnie i łomić staryja kości,
Dy serca nyje ciažeńka tut
I jakby ſepča na wucha šości —
Što užo prychodzić skora „kaput“!

Noč doūha... Sumna, o moj ty Boža!
U maim charomie miertwaja ciš,
A hetaj cišy nie patrywoża
Ni zwonam mucha, ni bieham myš.

Słaby ahońčyk kala karwaci
Zdajecca zhaśnie užo wot, wot,
I tolki woblik „Božaje Maci“
Nada mnoj świecić z „Wostrych Warot“.

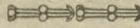
Lažu i nyju adzin — biazdolny,
Čužyja ludzi, čužy kutok, —
Para ūžo skončyć swoj trud mazolny,
Škada mnie tolki żonki — dziatok!

Adno, pryznacca, chacieľby šości,
(Takija dumki ū mianie byli)
Kab pošle śmierci dy swaje kości
U biełarskaj zlažci ziamli.

Dyk pachawajcie hdzie na kurhanie
Pamiž zialonaj kučki dziareū,
Hdzie razlahaccia budzie ū tumanie
Naš biełaruski tužliwy śpieū!

Tolki pastaūcie kryžyk dubowy
Mnie na mahilicy, prašu ja Was,
A na kryžv napišycie słowy:
„Tut pachowany — Stary Ułas“.

Stary Ułas.

Ab waloryzacyi i padatkach.

Sielanin naš duža časta spatykajecca sa słowam: „waloryzacyja“ i nie razumieje jaho značenia. Asabliwaž časta prydziecca spatykacca našamu sielaninu z hetym słowam u hetym 1924 h., kali treba budzie płacić padtki. Słowa „waloryzacyja“ pachodzić ad słowa łacinskaha: „valor“, što znača wartaśc. Woźa Polski Sojm išče letašniahodu pryniau zakon ab waloryzacyi. Zwažaučy na toje, što polskaja marka ūściaž zniżajecca, dyk kali brać padatki pawodle cyfraū, aznačanych u zakonie, to dachod dla skarbu budzie duža niastały i mienšy ad taho, jak napisana ū zakonie. Dzieła hetych pryczyn uwodzicca waloryzacyja, heta znača: wypłata padatkaū i rožnych dziaržaūnych rachunkaū pawodle hrošaj ćwiordych, pastajanych, jak naprykład pawodle francuskaha, ci Šwajcaraska franku.

Padatki ad 1-ha studnia 1924 h. buduć wypłacywacca pawodle waloryzacyji. Usie padatki z prošlych hadoū buduć pieraličaca na załatyja franki i buduć bracca pawodle kursu załatoha franka ū dzień płaty.

Aplaciūšamu padatki za h. 1923, wartaśc hetych padatkaū paličycca pawodle siaredniahodu Iranka z 1923 h., jakoha cana budzie jakich 200 tys. p. m. a ūsim tym, što padatki buduć wypłacywać sioleta, abojuducca jany ſmat darażej, bo marka značna spała, a frank značna padaražeū. Naprykład: niechta pawien byuł płacić za 1923 h. adzin miljon m. p., što ciapier raūniajecca bolšmienš adnamu załatomu franku, a ū 1923 h. raūniałasia jakim 200 tys. m. p. Znača za adzin miljon padatkaū sioleta (prynamis ū studni miesiacy) zapłacić treba ū 5 razoū darażej, jak letaś, bo 5 frankaū tady ($5 \times 200.000 = 1.000.000$) stanawili adzin milion, a 5 fr. ciapier ($5 \times 1.000.000 = 5.000.000$) stanowiąc bolšmienš 5 miljonaū.

Padatki ziamelnyja i budynkowyja buduć zwaloryzawanya takim paradkam, što abawiazywajucyja dahetul staūki ū markach polskich buduć pieraličyja na załatyja franki pawodle kursu: 1 fr. załaty = $= 11,369$ m. p.

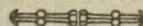
Zwaloryzowany takža i tak zwany padatak lesny (danina lasowa) pa kursu: 1 fr. załaty = 439.630 m. p.

Ab hetaj waloryzacyi naahuł, treba skazać, što jana wykliča wialikuju błutanicu ū haspadarcym žyci i pahoršć los sielanina, rabočaha i intelihienta. Pryčny ūzrumeleyja: padatki i ūsiakija dziaržaūnyja razrachunki treba wypłacywać pawodle wysokaha załat. franka, a pradawać swoj produkt sielamin budzie na rynku za polskija marki biez pryraūnania ich da

załat, franka, a intelihient i rabočy takim-ža paradkam budzie atrymliwać zapłatu za swaju pracu.

Aprača taho waloryzacyja wykliča strašny zastoj i ū promyšle, bo mnohija fabrykanty, razrachawaūšy-sia z uradom pawodle taho, jak wymahaje waloryzacyja, buduć prymušany spyniť rabotu ū fabrykach. Adhetul biezrabocica i ūrost cen.

A. Siarmiaha.

Wiecier šaleje.

Wiecier šaleje, miacielicu honie,
Honie wichrami, jak hurbami fal;
Miesiac krywawy hlanuū prazakońnie,
U sercy zbudziū mnie ſmat žudasny žal.
Nudna j žałasna i nadta-ž markotna
Halosić duša, što ja los zapradaū:
Zapłakaū by horka, stahnaū by harotna,
Kab Boh mnie z ſlazoju wiasiołaſć addau.
I wysachšym zoram hladžu ja u chmary —
Šaleje wicher i ledź zorki mihciać —
I dumki niasucca i toūpiaccia mary,
I serca haryć i ūſie nerwy dryžać.
Ach, što tak raschodziſi siły niamrawyja,
Dumajcie henı ludzkoha uniać!
Proč wy, načnicy, duchi karawyja, —
U ciomnaj materyi wam prapadać.
Ducham ja wolny, choć serca tak nyje,
Choć cieľa tak ciśnie jak had da ziamli, —
Chaj stohnie bura, chaj złaja moc wyje!..
Kudy ž wy, o dumki, mianie zawiali?

K. Swajak.

Memoriał biełaruskich sojmawych pastoū katalikoū św. Ajcu.

15-III-23 h. biełaruskija paſły kataliki padali memoryjał św. Ajcu praz ruki jahō paſlanca Laūry'aha ū Waršawie. Memoryjał hety niżej źmiaſčajem.

Adwiedywajučy Wašu Ekscelencyju, jak paſlanca Apostalskaj Stalicy, my paſły biełarusy kataliki, jak pradstaňníki Biełaruskaha Narodu naahuł, a hetym samym i biełrusaū katalikoū, nia ūchodziacy ū dalkuji i zabłutanuju proſlaſć relihijsnaha žycia naſaha narodu, hetym składajem Jamu karotki memoryjał, zakluczący ū sabie sapraūdnaje sučasnaje pałažeńie katalikoū-biełrusaū u Polšy, a takža ich świątyja damahańni ad Apostalskaj Stalicy, da jakoj jany mieļi i majuć čućcio dawierliwaści, a takža i synoškuju miłość.

Na ruinach Carskaj Rasiei, zburanaj balšwickaj rewalucyjaj i suświetnej wajnoj, skinuūšy z sabie puty niawoli carskaj ułady, paſtali da žycia maładyja narody, budujučy nat' swaju niezaležnuju džiaržawu. Hetak paſtała Polša, Łatwija, Litwa, Estonija. Paſtali jany, dziakujučy swajmu lepšamu hieohraficnamu pałažeńiu, budučy silniejšja ekanamična i kulturna. Słabiejszyja-ž u hetym sensie narody, jak naš Biełaruški i Ukrainski dahaworam u Rzyie 1921 h. miž

AB HASPADARCY.

Pry hadawańni fruktowych dreū uwažaj na hetyja prawiły:

1. Pomni, što wiśni naležać hary, ſliūki niznie; jabłani na poúnač i zachad, hrušy na ūschod i poúdzieni.
2. Wišnizniasuć najbolš sucha, ſliūki naadwarot— najbolš wilhaci.
3. Jamy pierad sadzeńiem musiać być wykapany zahadzia, kab hleba dosyć prawietrała.
4. Najlepšaj hlebaj dla fruktowych dreū jość prapusknaja hlina, ū katoraj nikoli fruktowyja drewy sadzany nia byli.
5. Sadzić drewy najleps ū wosieni; kaliż sadzic ca na wiasnu, to tolki ū jamy wykapanyja z wosieni i pahnøjanya mačoūkaj z dzieraūlanym popiełam.
6. Nia kuplaj uščepaū ad nieznajomych, a hałou-naje ſcieražyšia „taniny“ (bo jana najdarażej prychodzić). Wybiraj uščepy zaūsiody zdarowyja, roūnyja, z silnymi kareńniami i strojnaj karonaj.
7. Wybiraj sarty, jakija znosić miascowyja ūmowiny dzieła swajho razwićcia.
8. Jabłani i hrušy musiać być addaleny miž sa-boj najmienš na 10 metraū.
9. Hrubšja kareńni zrež, ale ūwažna, režačy z wierchu ūniz.
10. Kali sadziš drewy z wiasny, uwažaj, kab drobnyja adrostki kareńnau nia byli paškodzany i ūščepy pierad sadzeńiem zwilhać (abmačy) ū redka razmočanaj ziamli.

Rasiejaj i Polšcraj stalisia padzieleny miž hetymi dziaržawami. Takim čynam na mocy ryskaha dahaworu da Polščy prylučana ūsia Zachodniaja Biełaruš, majučaja ū sabie da troch miljonaū biełuskaj ludnaści.

Biełarski Narod ahułam što da relihii padziele-ny na prawaslaūnych i katalikoū.

U skład Zachodniaj Biełarusi ūwachodzić dyecezyja Wilenskaja i značnaja čaść Mienskaj. Dyecezyju Wilenskiju stanowiać dźwie huberni: Wilenskaja i Hrodienskaja. Da dyecezyi Mienskaj naležać pawie-ty Mienskaj hub.: Nawahrada (časowaje miejsca prabywańia Mienskaha Biskupa), Nieświež, Stoūbcy, Baranavičy.

Statystyki krytyčna i ſcišla apracawanaj uspom-nienaj terytoryi niama, bo rasiejski ūrad, dzieła rusy-fikatarskich palityčnych metaū, robiačy statystyku zaūsiody ražminaūsia z praūdaj, jak heta ciapier robić ūrad polski dzieła swajch palityčnych metaū.

Statystyčnyja dannyja, choć nia susim dakładny-ja, pawodle nas, dobra znajučych narodnyja adnosiny ūspomnienych terytoryjau, pawodle pawietau, pred-staūlajucca hetak:

U pawietach Wilenskaj huberni: Dzisienskim, Duniławięckim, Wialejskim, Wałožynskim ludnaść katalicku stanowiać wyklučna biełarusy, lik katorych dachodzić tut da 95 proc. i bolš.

U pawietach: Wilenskim, Lidzkim, Świancianskim i Ašmianskim tej-ža Wilenskaj hub. ludnaść katalicka biełuskaja dasiahaje da 60-70 proc.

11. Pierš čym dreūca, zasadzi koł, zasyp jamu da troch čwierciaū ziamloju, z jakoj tolki słoju pawienn być urodnaj, dobrą, i na jakuju razložacca kareńi. Apošnija prykrywajucca dobrą, pulchnaj ziamloju. Świežaha hnoju da dreūca nie dawaj.

12. U mokraj hlebie sadzi drewy na ūzhorkach.

13. Pry sadzeńni pomni, što ziamla zlahajecca, a z joj i drewa i što nielha sadzić dreūca tak hłyboka, jak jano było zasadżana ū aharodnika. Hłyboka zasadżanaje drewa chutka čeźnie.

14. Pasadzi drewa tak, kab jano nia było ciesna prywiazana da kała i kab koł byū na pańočnaj, abo pańočna-zachodnaj staranie ad dreūca i jaho nie datykaūsia. Dreūca musić być prywiazana da kała piatloju, złożanaj na padobu waśmiorki (8).

15. Kab drewa było abaroniena ad wiasnawych wysuwywajuczych wiatroū, pawinna być abkručana sałomaj; ad zajcaū najleps abaranić drewz nacirańiem jaho wapnawym małakom, abo samaj wapnaj.

16. Zasadżanya dreūcy nia treba za nadta abcinać. Zwyčajna abrezywajecca što druhi, abo traci hod. Suchoje hallo treba abrezywać kožny hod.

17. Usiakija rany, paustałyja rezańiem, treba zamazywać – bolšja dziohkiem, mienšja woskam.

18. Moch, lišajniki, zasochlou patreskaūsujusia karu treba nažnicami i skoblej aściarožna, ale dakładna abčyścić, a drewa naciorci wapnawym małakom.

19. Kali drewa jość niečym zarażana, treba chworyja miajscy wyrazać, a rany zamazać dziohkiem, ci woskam. Ziamlu ū wakoł drewa pahnaić treba mačoūkaj z dzieraūlanym popiełam.

20. Kali chodzić ab uzrost drewa, treba hnaić z wiasny, a kali ab frukty, — to ū žniūni, wierasni i kastyčniku.

Niaznačny pracent katalikoū biełarusau znachodzicca i ū paw. Trockim Wilenskaj hub.

U pawietach hub. *Hrodzienskaj*: Hrodzienskim, Woūkawyskim, Słonimskim, Bieraścjejskim, Pružanskim, Sakolskim ludnaś katalikoū biełerusau dachodzić da 90 proc, a ū paw. Bielskim i Bielastockim da 50 proc.

Čaśc dyecezyi *Mienskaj*, u skład jakoj uwachodziać uspomnieniya čatyry pawiety, jość biełuskaja. Tut lik katalikoū biełerusau dachodzić da 95 proc.

Aprača taho jość 15.000 biełerusau katalikoū u čaści dyecezyi Kowienskaj Braslaūskaha pawietu, jaki ciapier należyć da Rečypaspalitaj Polskaj.

Ahulny lik biełerusau katalikoū u Polšcy pierwyżsaje adzin miljon.

Wotża lud hety, jaki stanović taki značny lik i jaki swajej wiernasiu da katalickaha Kaścioła pierwyżsaje niaraz inšyja ludy, u swaim žyci narodnym, a praz heta i ū žyci relihijsnym tak strašna pakryūdzany! Bolš za sto hadoū ciarpieū narod hety prasled relihijsny i narodny z boku rasiejskaha ūradu. Niawo na nam by o ani wyznawać aukryta swaju wru, ani maničca i wučyć dziaicej u swajej rojnej biełuskaj mowie. 1839 h. urad hety aticyjalna našamu narodu zabaraniū užywać ū Kaścieli biełuskaj mowy, uwodziać na miejsca jaje mowu ūradowuju rasiejskiju. Chapaje takża prykładań nakidańnia našamu

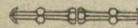
21. Najlepšym hnojem (kali nia chočycce, ci čaściej i nia možacca kuplać) jość miešanina z mačy i popiełu. Hnoicca hetak: u pryzhatawanyja pry pomačy kała, ci tak čaho, dziury ūwakoł drewa zaliwajecca pryzhatawany hnoj. Dziury robiacca nie kala pnia, a woddal ad jaho, pa kruhu karony drewa.

22. Staršja drewy admaładžywajucca abrezywańiem suča. Niapłodnyja, abo dla dannaha klimatu niehadziačyjasia sarty treba wysiakać.

23. Hdzie raz stajała ūzo drewa, nie sadzi tam inšaha pakul nie napoūniš jamu ūradzajnaj ziamloj. Asabliwa nie radzicca adzin i toj samy sort dwojcy za sabo sadzić na toje-ž miesca.

24. Najt niejšy wosk na fruktowyja drewy jość žywica pryzhatawanaja hetak: 250 gr. žywicy raspuścicca na rojnym ahni, a pašla žmiašajecca z 40, 50 gr. spirytusu.

Kawaloū A.

Z Bielaruskaj wioski.

Baruny, Ašmianskaha paw Daūno ūzo ja nia brausia za piaro, kab napisać štoniebudz da „Krynicę“. Przynacca krychu apuściūsia, ale nia dziela hultajstwa, a zatym, što prosta nia było ab čym pisać. Ciapier takża ničoha asabliwaha, ale što prypomniū, toje i napišu

Nasampierš mušu skazać, što biełuskaje žycio ū nászych staronach jość, choć, praūda, jaho nia kožny bačyć. Bielaruskaj narodnaj i sialanskaj świedamaści ū nas duža mnoga pamahajuć roznyja syščyki, jak ich tut zawuć: „tajnyja“. A jość źa ich usiudy,

narodu siłaj rasiejskaj mowy, a takža i prawaslaūnaj wiery.

Biełusy kataliki, baroniačsia ad hetych hwałtaū, časta nazywali siabie palakami i zhadžalisia na polskaju mowu ū Kaściele, da jakoj wajaūničamu rasiejskamu ūradu trudniej było čapicca.

Ale kali rewolucya ū ništo abiarnuła rasiejskuju dziaržawu, razam z inšymi, i biełusy začali damaħaccia prawoū swajej matčynaj mowy, jak u žyci ahułnym, tak sama i ū žyci relihijsnym.

Mnohija žezdy ksiandzoū biełerusau, jak napr. u Miensku 1917 h., u Hermanawičach žjezd dekanalnaj (paw. Dzisienskaha) 1918 h., u Wilni 1921 h. wyskazalisia za naučańnie ahułam, a takža i relihiij biełerusau katalikoū. jak ū škole, tak i ū kaściele ū ich matčynaj biełuskaj mowie.

Nia inakš hetu sprawu razwažaū tahočasny biskup Wilenski, ciapierašni Arcybiskup Mahiloūski baron von Roop, kali ū 1917 h. ū pastyrskim piśmie da katalickaha duchawienstwa horača zaachwočwa jaho i zaklikau karystać ū kazańnich da biełerusau-katalikoū ich matčynaj biełuskaj mowaj, wychodzący z taho pahla ju, što naučańnie kožnaha ludu ū čužoj, niezrazumiełaj dla jaho mowie nie dajeć nijakoj karyści.

(Dalej budzie).

tak jak naslańia jakoha; usiudy ūlezie, ūsiudy zahlanie, ūsiudy nos swoj usunieć. A dzie byť, što rabiū, što kipiū, jakijaz hazety čtajeś, čamu trymaješ biełaruskija hazety i knižki—hetkimi i padobnymi pytańiami henyja „tajnyja” durać haławu kožnamu światlejsamu sielaninu. A ūsioż jany dla swiedamaści karysny, bo ich blizu ūsie wiedajuć, chto jany, i ludzi dumajuć tak: raz biełaruskaha niamožna, znača jano dobrage, biełaruskaci treba trymacca. Asabliwa našy sialanie dajšli da hetaha prakanańnia pošla wystuplenia ū Barunach 15 žniūnia letašniahodu pasła ks. A. Stankiewiča. Jon mnoha skazaū nam praūdy, zatoje pašla jaho wyjezdu ceļu wosieň henja „tajnyja” nie dawali nam spakoju; jeźdili pa wioskach i ūsiudy pytali: što hawaryū na Witasa, što ab biełarusach i t. d.

Pachwa icca možna taksama, što ūzo mnohija i baby, što ūsio zwali siabie „polskaj wiery”, ciapier kažuć: a što ź, wiera—wieraj, ale my biełarusy.

Słowam, niejak żywiom i wierym, što „zahlanie sonca i ū naša wakonca”.

Padbaruniec.

Žodziški, Świancianskaha paw. Kali pisać ab Žodziškach, dyk pradusim treba skazać, što ū nas nadtaž mnoha biełaruskaha: „niachaj sabie i niejak budzie”. Wiedama, našy ludcy hetaha niachajstwa atrymali ū spadku ad swaich baćkoū i dziadoū i pradzieđaū, a stary zwyczaj ſanawać—reč dobraga, ale ūsioż masta praz Wiallu nia zbudawać—reč duża drennaja.

Niemcy, jakija ūmieli pakazać, jak żyć na świecie, praz Wiallu zbudawali ū nas duża ważny most. Usie jeźdili i nie mahli nachwalicca i naciešycca. Dało licha wajnu balšawicka - polskuju i palaki most spalili. Wotža ad ūej pary praz Wiallu niamala masta. Zimoj praz lod, a letam nakładajuć na kałkoch niejkija režhini i niejak prachodziać sami i bydla piera haniajuć. Kłopatu z pierajezdam niamala: to wada ūniasie heny „most” časowy, to pawalicca, to niechta ūkradzie na drowy, a pakul Wialla zamierznie, dyk takža ūzialak bywajeć. A wot kab sabraušsia paradyzili, dy zbudawali most, to hetaha niamala. Žbiarucca ū hminu, hamaniać, lulki pykajuć, a ūradzić nia ūradziać ničoha. Praūda, apošním časam wiaskoūcy našy ūsio bolš razumniejuć. Užo jany nia čurajucca swajej biełaruskaj mowy, ūžo mnohija i mnohija zauuć siabie biełarusami, mnohija wiedajuć, što patrebnia nauka, bo ū ciemry buduć dužač ciazka żyć na świecie i šmat čaho inšaha wiedajuć našy ziemlaroby. Dyk budziem spadziawacca, što ū skorym časie jany dadumajucca, što i most, samy nastajaščy most, praz Wiallu zbudawać treba i zbudujuć jaho.

Žodzišny.

Z ŻYĆIA BIEŁARUSKAH ū PRAZIE.

Pierawybary Samaūprawy „Studenskaha Domu”. Pry pierawybarach na hety 1924 akad. hod pradstaŭnikom ad biełaruskaha studenstwa prajšoū Hieniuš Janka.

Pierawybary prauleńnia „Studenskaje Sekcyi Bielaruskaj Hramady ū Prazie”. Na adbyušym sia anahdaj hadawym sprawazdaūčym i pierawybarčym schodzie „Stud. Sekcyi Biel. Hramady ū Prazie” wybran nowy prezdyrium u składzie:

A. Klimovič — staršyna,
A. Klausić — wice-staršyna i pradst. u „Studenskuju Radu”.

J. Ślanięski — pisar,
W. Łauński — skarbnik i pradstaŭnik u „Adziežnuju Kamisiju”.

M. Haroška — ref. da spraū niezabiazpiečanaha studenstwa.

K. Janoūski — pradst. u studyjna-praświetnuju kamisiju.

U Rewizyjnju Kamisiju ūwajšli:

1. Hrynewič Uł.
2. Šak Jul.
3. Žuk A.

Bibliałekar — Illašewič M.

Na schodzie pryniata z wopleskami rezalucyja, wyrażajuća padziaku staršyni hramady p. M. Wiarsyninu za jahonu achwiarnuju pracu dla biełaruskaha studenstwa ū minuūšym akademičnym hodzie.

Z ČESKAJ HAZETY.

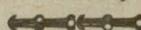
„Kiryła - Miefodzjeūskaja Studenskaja Liha ūdziła (u miesiący listapadzi. Pryp. Red.) u wialikaj sali Sławianskaha wostrawa ūwiatocnuju akademiju na trystahadowy ūspamin mučanickaj śmierci apostała Unii ūiatohu Jozafata.

Wiečar adčyniu ū ūdziła Kiryla-Miefodzjeūskaj Lihi prywitańiem papiežskaha nuncia Msgra Maggi i šmat sabraušsia publiki, pašla čaho ukraiński chor zaśpiawać pieknuju pieśniu.

Biełaruski akademik Klimovič skazaū piekna apracawanuju pramowu ab żyćci, mučanickaj śmierci i apostalskaj čynnaści ūiatohu Jozafata Kuncewiča, arcybiskupa ū Połacku. Wyciązku z pramowy padamo ū niekatorym z najblizejšych numaroū. Pašla pramowy zapiajać jašče chor dwaccaci dwuch zdatnych ukraińskich piaučoū nieskalki kompozycyjaū, čym udałaja uračystaść i była zakončana.

Aprača nuncia i jaho sekretara ūdziła za chodam uračystaści i praf. Kudrnowsky, kanonič. Krčmar, miestawy radny Holoubek, min. radny Hronek, prof. Čihak, benedyktyń Zima i šmat inšych.

(„Lidove Listy” č. 263, 16.11.23).

Z Uschodnijaj Biełarusi.

Nahrada za palepšanyja sposaby wiadzieńnia sielskaj haspadarki. Ekanamičnaj Naradzie Biełarusi u Miensku daručana razhladzieć i zaćwiardzić prajekt pastanowy ab wydačy nahrad u liku 2 pracentau s.-h. padatku tym sialanam, jakija ūwiali palepšanyja sposaby wiadzieńnia haspadarki.

Arhanizacyja s. h. addziełu pry Bielaruskim Muzei ū Miensku. Prynata pastanowa ab arhanizacyi pry Bielaruskim Dzieržaūnym Muzei sielska-haspadarčaha addziełu z rečau biełaruskaha pawiljonu ūsiesajuznaj sielska-haspadarčaj wystaŭki.

Arhanizacyja s. h. addziełu daručana Narodnamu Kamisaryjatu Ziemlarobstwa.

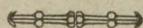
U Bielaruskim wydawiectwie ū Miensku. Biełaruskaje Wydawiectwa ū pačatkou śniežnia wypušcza-

z druku „Rodnaje Słowa“ Niekrašewiča, čarhowy numer „Połymia“ i Biełaruski kalendor na 1924 h.

Pryjezd biežrabetnych biełarusaū z Polšy. Hetym dñiami sa Smarhonjaū, Wllenskaj hub. z prycyny biežrabocicy ū Polšy, pryjechała ū Mensk partyja rabečych biełarusaū u liku 11 čał.

Pryjechaūšja atrymali z Narodnaha Kamisaryja tu Sacyjalnaj Zabiazpieki nieabchoduńu adziežu i wyjechali ū roznyja miascy SSSR na pracu.

Prylučenīe Homielšcyny da Bielaruskaj Respubliki. Ukrainskaja hazeta „Naš Prapor“ piša, što zjezd radaū Homielskaj huberni pastanawiuń hetu huberniu daļučyć da Bielaruskaj Respubliki, a heta za tym, što 70 proc. Homielšcyny ličač siabie Bielarsami.

Z žyćcia litoūskaha.

Z prycyny zakryćcia Palakami ū Swiancianach litoūskaj himnazii niadauna ū Litwie adbyvalisia pratesty i demanstracyi prociū prasledawańia litoūcaū ū Wileńscynie. U hetych pratestach i demonstracyach brali učascie wializarnya toupy narodu, jakija wynosili pastanowy z damahańiem ad litoūskich uładaū zakryćcia ūsich polskich škoł u Litwie. Takija pastanowy pryniali: Katalicki Sajuz wučycialoū u Koūni, uradoūcy dziaržaūnyja i samauradawyja ū Rakiškaah, hramadzianie pawietu Rakiskaha, a takža da ūradu mnoha napłylo pratestau ū hetaj spra wie z Telšaū, z Wiłkamiera i inšych miascoū.

U Koūni studenskaja moładź takža arhanizawała protestacyjne wieča, na jakim pramaūlali ministry i pasły sojmu i pryrakali narodnym masam, što lik polskich škołak u Litwie jak protest prociū zakryćcia litoūskaj himnazii u Swiancianach, budzie ahraničany.

Studenty Uniwersytetu ad siabie 11-ha śniežnia 1923 h. uchwalili taku rezalucyju... „Biaručy pad uwahu:

1) fakt zakryćcia litoūskaj himnazii ū Swiancianach polskaj akupacyjnaj uładaj, čym išče raz staūsia hwałt na litoūskim narodzie,

2) prociūdziaržaūnuju pracu palakoū u Litwie, kirawanuju polskimi škołami, na utrymańie jakich i zakładańnie dajeć hrošy litoūski ūrad, studenty pastanawili:

1) żwiarnuć na hety fakt uwahu litoūskaha hramadzianstwa i zaklikać jaho da wystuplenia usimi mahčymi sposabami prociū padobnych polskich zamachaū,

2) żwiarnucca da litoūskaha ūradu z prośbaj, kab pierahladzieū swaje adnosiny u sprawie polskich škoł u Litwie, kab začau da ich adnosicca tak, jak palaki da litoūskich adnosicca u okupowanai Litwie (u Wileńscynie. Pryp. Ped.), kab nie dazwalaū adčyniać nowych škoł polskich, kab začyniu prynamstry polskija himnazii, a ū tym liku himnaziju ū Paniawiežy i, kab pierastaū dawać hrošy na utrymanna polskich školaū”..

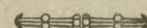
Usio heta duža aburaje palakoū. Jany mnoha ab hetym pišuć i narakajuć. I ničoha dziūnaha. Dziūna tolki toje, što biez mała ūsie jany maūčać, kali

polskaja ū nas ułada zakrywajeć biełaruskija i litoūskija škoły, nie dajeć na ich hrošy i pryciaśnaje ich rožnymi sposabami. Nia pomniać palaki ab tym, što heny pastupak litoūskaha hramadzianstwa wyklikany prasledawańiem litoūskaj ašviety u Wileńscynie polskaj uładaj.

„Pachod na Wilniu“. Pad takim zahałoūkam ukrainskaja hazeta „Naš Prapor“ źmiaściła taku wiestku: „Pry atkryći u Koūni wajennaj škoły ſef litoūskaha hieneralnaha ſtabu hienerał Radus Zienkovič skazaū u swajej pramowie, što „prydzie čas pa chodu na Wilniu“. Swaju pramowu hienerał zakončyū sławami: „wy ūziali Kłajpedu, a ciapier hatōčesia da Wilni“.

Płata za prawoz tawaraū u Kłajpedzie. Ad kanca miesiąca śniežnia 1923 h. ū Kłajpedzie abawiaže nowy zakon ab płacie za pierawoz tawaraū. Zbażowaje nasieńnie, bydla razpladowaje i ptactwa možna, jak i raniej, pierawozić biez apłaty. Bydla zvyčajnaje i dzičyna abložana akcyzam, jaki wynosić 25 proc. wartaśi tawaru. Ad świeżaj aharodniny biarecca 15 proc. akcyzu. Biez akcyzu wolna takža prawozić: cehļu, woūnu, drukarskuju i da pisańnia papieru, naftu. Ćwiaki z drotu i šruby apłačwajucca pa 5 proc.

M. D.

SA ŚWIETU.

Polšča.

Nowy ūrad. Jak užo ūsim dobra wiedama, polski ūrad Witasa ūžo nia istnuje. Ciapier u Pólščy ūrad nowy, na čale jakoha staić p. Hrabski, toj što pry Sikorskim byu ministram finansaū.

Mnohija sialanie dumajuć, što heta ūrad lewicy. Wotża treba wiedać, što nie. Urad hety ličycza biežpartyjnym, bo ministry ciapierašnija aficyjalna nie naležać da nijakoj partyi, ale sapraūdy, to hety ūrad prawicowy, taki samy, fak i papiaredni. Rožnica miž imi taja, što ciapierašni ūrad išče horšy ad pieršaha, bo jaho padtrymliwaje ū sojmie duža nia peūnaja i nie značnaja bolšaść pastoū.

Dziela hetaha taki ūrad duža niamocny i niazdolny da pracy. Pry hetym uradzie, išče bolš jak pry raniejšym, pracoūnym trudna čakać palahčeńia. Biełarusy i Ukraińcy uradu Hrabskaha nie padtrymliwajuć.

Pašla ūpadku Witosa Prezydent daručyū twaryc ūrad pasłu Tuhutu, staršyni polskaj partyi „Wyzwolenie“. Adnak Tuhut nia patrapiū stwaryc ūradu lewicowaha, bo nie zachacieū dapusći da ūradu i pašloū narodnych mienšaściaū, jak biełarusaū, ukraińcaū i inš, a spasiarod pašloū palakoū nie sabraū dla siabie bolšaści. Z hetaha my bačym, što i lewica polskaja, jak „Wyzwolenie“ usim dać rožnyja prawy, nia choča, bo dumaje pradusim ab sabie. Ciapier usie biełarusy i inš. pawinny dobra zrazumieć, što nikolj niamožna padčas wybaraū dawać swaich hałasoū za čužych kandydataū u Sojm, chočby jany byli i niawiedama jak lewyja. Zaūsiody treba stajać za swaich.

Što dumaje Piłsudski Hazety pišuć, što nia daūna Prezydent Wajciachoŭski adbyū naradu z maršalkam Piłsudskim u sprawie supracoūnictwa jaho z uradom. Piłsudski admowiuśia i zaznačyū, što Jon nia wieryć u karysnaśc pracy ciapierašniah ūradu. Pawodle jaho dumki adziny wychadam dla Połšy z ciapierašniah ciažkaha pałažańnia byuby rospusk Sojmu i nowyja wybary.

Skolki Połš winna Francyi. Na padstwie abličenija francuska ha ministerstwa wajny pry ūčaści polskaha hienerala Bajarskaha Połš winna Francyi paūtara miljarda frankau. Na samaju arhanizacyju armii Hallera Francija pazyčyla Połšy 442 miljony frankau. Kalib ciapier henaha paūtara miljarda frankau pieraličić na polskija marki, dyk wyjdzie niazwyčajna wysokaja ličba. A treba wiedać, što Połša hetja hrošy abiarnuła nie na naprawu swajej zrujnawajnej haspadarki, a pierawažna na armiju i na zbroju.

Francija.

Nowy car dla Rasiei. Z Paryża nadychodziać wieści, što tam tajomna adbyłasia karanacyja rasiejskaha wialikaha kniazia Mikałaja Mikałajewiča na cara Rasiei. Abrad karanacyi adbyūsia pry začynienych akianicach u pałacy wialikaha kniazia Barysa ū prysutnaści najblížejšych swajakoў.

Ad siabie možam dadać, što niam sumniwu, što Mikałaj Mikałajewič choča być carom, ale ci ja mu heta ūdasca, to heta ūžo susim druhaja reč. Praúda, ludzi kažuć, što usio na świecie mahčyma, ale pakulšto plan Mikałaja Mikałajewiča niemahčymy.

Dahawor z Čechasławacyjaj Miž Francijaj i Čechasławacyjaj maje być padpisany dahawor, mazučy na mecie baranič ū Europie paradku, jaki stwóraný mirnaj konferencyjaj pašla wajny, a takža supolna pierakadžać adnauleńiu niemieckaj manarchii. Aprača taho dziakujuci hetamu parazumleńiu miž waškowymi štabami abiedźwioch dziaržau mazuć być takža blizkija zaúsiody adnosiny.

Palityki kažuć, što Francija zrabiła z čechami hety dahawor, mazučy na mecie achwotu Čechau pryznać Rasieu. Dyk wot, kali budzie dahawor miž Francijaj i Čechami, dyk Čecham nia budzie zručna pryznawać Rasieu biaz wiedama Francji.

Rasieja.

Achwota pryznać Rasieu. Apošnim časam u palitycy Eūropy prajawiłasia wialikaja achwota pryznać radawyja dziaržawy: rasiejskuju, ukrainskiju, biełaruskuju i inš. Užo pryznali ich: Italija, Anhlijia, Połša. Heta samaje žbirajecta zrabić i Francija, taja samaja Francija, što tak niadaūna pasyłała prociu Rasiei wojska, padtrymliwała Denikina, Wranhiela, Kołčaka i inš. Watykan, heta znača Papiež, takža ūžo mnoha dumaje ab pryznańni Radaū (sawietau).

Jak bačym, dyk usio na świecie zmianiajeca, a pie rawažna wyihrywaje toj, chto ćwiorda trymajecca swaich ideałaū i chto majeć mocnyja nerwy.

=====

Czytajcie „Krynicu”.

=====

Z WILNI.

— Sud nad Bielarusam. 28 i 29 śniežnia 1923 h. ū Waršawie ū Sudzie Apelacyjnym razhlađałasia sprawa biełarusaū, zasudżanych u mai mesiacy u Biełastockim Akružnym Sudzie. Sud Apelacyjny paćwierdziū pryhawor suda akružnoha, a pašla Jakawiuka asudziu na 4 hady turmy. Takim čynam pasoł Baran, W. Maśloškaja, A. Matejčuk, Al. Stankiewič, Žabinški i inš. i ū dadatku Jakawiuk prymušany hnić u turmie za Biełaruš.

— Bielaruskaje wydawieckaje T-wa. 31 śniežnia letašniahodu adbyłosia pasiedžannie biełaruskaha wydawieckaha T-wa. Pastanoūlena jaknajchutnej prystupić da wydańnia takich knižak: dalejšja čašci „Fizyki“—A. Trepki, „Na Antokali“—Fr. Alachnowiča, „Maja Lira“—Kaz Swajaka i inš.

— Kanfiskata „Zmahańie“. Nowahodni numer hazety „Zmahańie“ skanfiskowany.

— Zaniatki ū Bielaruskaj himnazji pašla Kaladaū pačnucca 15 studnia.

— Spis ludnaści. Ułada rychtujecca zrabić spis ludnaści. Spisywańnie majeć pačaccu ū mesiacy studni siol. hodu.

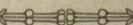
Usie biełarusy, jak kataliki, tak i prawaslaūnyja pawinny, nia hladziačy na ništo, pisać siabie biełarusami.

— Ab sirotach biełarskich nia pomniac. Sojmik Wilenska Trocki prystupiū da zbirańnia achwiar u natury dla dziaciej u prytułkach. Z hetaj metaj sojmik žwiartajecca da ūsich chryścijanskich prytułkaū u Wilni s prošboj pradstawić spis dziaciej, kab mahčy prysići im z pomačču.

Da biełarusaū sojmik nat' i nie žwiarnuūsia, kab padać jamu spis dziaciej. Widać nia chočycce jamu dampachčy biełarskim sirotam.

— Addzieł Łatyskaha Kansulstwa ū Wilni. Addzieł Kansularny Łatyskaha pasolstwa u Połšy daū znać, što ū Wilni pry wul. Antakolskaj Nr. 24. A adčyniajecca vice kansulat łatyski u pačatku studnia siol. hodu.

— Abawiazujučy kurs franka. Canna franka na franka wyróżniana takaja: 1 i 2 studnia franka kaſtuje 1 220.000 m. p., a 3, 4, 5 i 6 studnia — 1.230.000 m. p.

Naša počta.

Stan. Hrybu ū Syčaniatach: „Krynic“ Wam paſyłajecca ad Nowaha Hodu. Čytajcie sami i dawajcie druhim.

J. Łatyskiewiču ū Radziukach: 250.000 m. p. atrymali, „Krynicu“ paſyłajec. Paprosim kniharniu, kab wysłała Wam „Kalendarz Gospodarski“, abo wyšlim sami.

K. Putkiewiču ū Swejkiniach: Pismo Waša i 50.000 p. m. atrymali. „Krynicu“ Wam paſyłajec. Hazeta: „Naš Sciah“ zakryta. Na jaje miejsca wychodźi „Zmahańie“. Kalendar na 1924 h. kaſtawau 200.000 m. p., ale mahčyma, što chutka cana padymiecca. Adres kniharni: Zawalnaja 7. Pišmom wam nie adkazwajec, bo dumajem, što Wy pracytajecie ūsio patrebnaje ū hazeci.